

CAP

J.nr. 23-2082-000002

Ref.: MMJ

Den 23. september 2024

Overvågningskomitéens udtalelse vedrørende udvælgelses- kriterier for tilskud til rydning af tilgroede arealer og forbe- redelse til afgræsning 2024

Landbrugsstyrelsen har i perioden 6.-20. august 2024 sendt forslag til udvælgelseskriterier for tilskud til rydning af tilgroede arealer og forberedelse til afgræsning 2024 i skriftlig høring i Overvågningskomitéen for CAP-planen.

Der var foreslået følgende kriterier for prioritering af tilskudsberettigede ansøgninger om tilskud til rydning af tilgroede arealer og forberedelse til afgræsning 2024, jf. § 7 i udkastet til bekendtgørelse:

§ 7. Ansøgningerne prioriteres i følgende rækkefølge:

- 1) Projekter, der indeholder rydning, og hvor mindst 50 pct. af projektområdet er beliggende inden for "Særligt udpeget Natura 2000-områder til rydning af tilgroede arealer" jf. kort.lbst.dk/xxx. Projekterne prioriteres efter størrelse, idet et større projektområde går forud for et mindre.
- 2) Projekter, der ikke er omfattet af nr. 1, der indeholder forberedelse til afgræsning, og hvor mindst 50 pct. af projektområdet er beliggende inden for "Særligt udpeget Natura 2000-områder til pleje", jf. kort.lbst.dk/xxx. Projekterne prioriteres efter størrelse, idet et større projektområde går forud for et mindre.
- 3) Projekter, der ikke er omfattet af nr. 1 og 2, der indeholder forberedelse til afgræsning, hvor minimum 0,1 ha af projektarealet er beliggende på arealer med "HNV-indeks på 5 eller mere", jf. kort.lbst.dk/xxx. Projekterne prioriteres, så højere HNV-indeks går forud for lavere. Projekterne prioriteres dernæst efter, om projektarealet er beliggende i en Nationalpark, der fremgår af "Nationalpark", jf. kort/lbst.dk/xxx. Projekterne prioriteres efter størrelse, idet et større projektområde går forud for et mindre.
- 4) Projekter, der indeholder forberedelse til afgræsning, som ikke er omfattet af nr. 1-3, og hvor mindst 50 pct. af projektområdet er beliggende indenfor et vådområdeprojekt. Projekterne prioriteres efter størrelse, idet et større projektområde går forud for et mindre.

Ved udløbet af høringsfristen havde følgende medlemmer af Overvågningskomitéen fremsendt bemærkninger: Plan- og Landdistriktsstyrelsen, Landbrug & Fødevarer og Dansk Ornitologisk Forening.

Nedenfor gengives de fremsendte bemærkninger til forslaget til udvælgelseskriterier samt opfølgning herpå:

Part	Bemærkninger	Opfølgning
Plan- og Landdistriktsstyrelsen	Plan- og Landdistriktsstyrelsen har ingen bemærkninger til forslaget til udvælgelseskriterier.	Ingen opfølgning i forhold til udvælgelseskriterierne.
Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker vedrørende § 7, stk. 4, om vådområdeprojekter, at prioriteringen er blevet ændret fra 2023, hvor det både var vådområde- og lavbundsprojekter, der var omfattet af muligheden for at søge om tilskud til rydning og forberedelse til afgræsning. Landbrug & Fødevarer ønsker svar på, hvorfor denne mulighed er forsvundet med indeværende bekendtgørelse.	Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen. Styrelsen bemærker, at det allerede er muligt at søge til arealer, der er omfattet af tilsagn til lavbundsprojekter, både de projekter, der er finansieret af CAP-midler og med nationale midler. Vådområdeprojekt bruges i bekendtgørelsen som fælles betegnelse, jf. § 2, nr. 4 (§ 2, nr. 5, i ekstern høring), for projekter, der etableres under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), som omfatter etablering af kvælstofområder, fosforområder, naturlige vandstandsforhold, lavbundsområder eller etablering af fysiske vandløbsindsatser på landbrugsarealer samt nationale klima-lavbundsprojekter, for hvilket der er givet tilsagn om tilskud til etableringen med betingelse om, at der tinglyses servitut om permanent ekstensivering. Dette uddybes i vejledningen.
Dansk Ornitologisk Forening	Hvad angår <i>rydningsdelen</i> savner Dansk Ornitologisk Forening to overordnede kriterier: 1) Der bør kun ydes støtte til projekter, hvor der foreligger et dokumenteret behov herfor ud fra naturbeskyttelseshensyn, f.eks. at manglende rydning vil medføre bortskygning af beskyttelseskrevende (rødlistede) planter og/eller reduktion af arealets værdi som yngleplads	Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen. Landbrugsstyrelsen vurderer, at der allerede tages højde herfor i kraft af, at: 1. Miljøstyrelsen udpeger områder, der vurderes at være rydningskrævende for dermed at beskytte habitatnaturtyper.

	for beskyttelseskrævende (rødlistede) fuglearter, eller at der foreligger velunderbygget dokumentation for, at sådanne beskyttelseskrævende arter med al sandsynlighed vil kunne indfinde sig efter rydning. 2) Der ydes kun støtte i det omfang græsning i sig selv ikke vil kunne opfylde betingelserne under pkt. 1, idet der herunder også bør tænkes i alternative også vedvarende græssere, f.eks. som forberedelse til mere traditionel græsning med kreaturer o.a.	Ordningen tilgodeser habitatnaturtyper, men det vurderes, at det indirekte vil medføre bedre forhold for rødlistede arter. 2. Kommunen skal give tilladelse, før der søges tilskud til at rydde et område. Dette må derfor forventes at understøtte de plejeplaner, der understøtter de pågældende habitatnaturtyper bedst.
	Hvad angår <i>tilskud til hegning</i>, opfordrer Dansk Ornitologisk Forening til, at 'virtuel hegning', sådan som den på forsøgsbasis har været praktiseret i fire år af Nationalpark Vadehavet på Fanø, når og hvis den kan dokumenteres ikke at indebære dyrevelfærdsmæssige problemer og derfor godkendes af Fødevarestyrelsen som hegningsform, så gives førsteprioritet, eftersom hegningsformen indebærer mange naturbeskyttelsesmæssige fordele, herunder højere fleksibilitet med hensyn til detaljstyring af græsningstryk (f.eks. frahegning af sårbar vegetation eller jordrugende fugle), friere adgang for ikke-domesticerede græssere og fravær af utilsigtede, stødfremkaldte drab på f.eks. padder, fugle og andre organismer, samt kollisionsdrab på f.eks. jagtende rovfugle. Hertil kommer, at virtuel hegning som oftest vil være mindre omkostningstung (hvorfor der vil kunne hegnes større/flere arealer inden for de afsatte midler), og vil overflødigsgøre rydning og vedligeholdelse af	Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen. Landbrugsstyrelsen er opmærksom på forsøget med virtuelle hegn. Landbrugsstyrelsen afventer videre afklaring fra Fødevarestyrelsen (FVST), inden det besluttet, om virtuelle hegn evt. kan være en del af ordningen, og hvordan det i så fald vil skulle administreres, herunder kontrolleres på objektivi grundlag. Da der ikke foreligger en endelig afklaring fra FVST tidsnok til, at det kan implementeres i administrationsgrundlaget for ansøgningsrunden d. 10. oktober – 10. december 2024, medtages initiativet ikke i bekendtgørelsen for 2024-ansøgningsrunden. Det bemærkes, at Landbrugsstyrelsen udsteder en ny bekendtgørelse for ansøgningsrunden 2025 og vil arbejde med emnet i den forbindelse.

	hegnslinjer og i øvrigt lette dyreholderens overvågningsarbejde betydeligt. Foreningen anbefaler derfor varmt, at virtuel hegning straks og uden unødigt ophør godkendes som hegningsform, og at sådan hegning derfor også allerede nu sikres tilgodeset i bekendtgørelsen.	
--	---	--

Videre proces

Overvågningskomitéens udtalelse offentliggøres på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.